

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 13608-2024

Medewerker	:	Klaas-Jan Ritzema
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkeling
Datum	:	25 maart 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder J. Compagner

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Plan van aanpak Programma Gezond Opgroeien</p> <p>☒ Projectplan verkenning en voorbereiding Ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ team Bedrijfsvoering</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ financieel</p> <p>☒ team Communicatie en Ondersteuning</p>
<p>☒ Actief openbaar</p> <p>☐ Niet actief openbaar</p> <p>☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Plan van aanpak Gezond Opgroeien en Ketenaanpak overgewicht kinderen</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Vaststellen van het Plan van Aanpak Gezond Opgroeien;
2. Starten met de implementatie van de Ketenaanpak Overgewicht en Obesitas kinderen;
3. Instemmen met de voorgestelde financiële dekking.

SAMENVATTING

Op 25 september 2023 heeft de raad het 'plan van aanpak voor het Gezond Actief Leven Akkoord 2024-2026' (GALA) en hiermee het nieuwe lokale gezondheidsbeleid vastgesteld. Het GALA gaat uit van de drie lijnen; Gezond opgroeien, Gezond leven en Gezond ouder worden. Voor de lijn Gezond opgroeien is een integrale aanpak uitgewerkt in een concreet plan van aanpak. Dit programma 'Gezond Opgroeien' richt zich op een gezonde jeugd van 0-23 jaar. Onderdeel van deze aanpak is het inrichten van de Ketenaanpak overgewicht en obesitas voor kinderen.

INLEIDING

Op 25 september 2023 heeft de raad het 'plan van aanpak voor het Gezond Actief Leven Akkoord 2024-2026' (GALA) en hiermee het nieuwe lokale gezondheidsbeleid vastgesteld. Voor de lijn Gezond opgroeien is, conform het voornemen dat is opgenomen in het GALA, een integrale aanpak ontwikkeld en uitgewerkt in een concreet plan van aanpak. Dit programma 'Gezond Opgroeien' richt zich op een gezonde jeugd van 0-23 jaar. Onderdeel van deze aanpak is het inrichten van de Ketenaanpak overgewicht en obesitas voor kinderen.

Als bijlagen bij dit voorstel zijn het Plan van Aanpak voor het Programma Gezond opgroeien en een projectplan voor de verkenning van de Ketenaanpak overgewicht en obesitas kinderen toegevoegd. Dit projectplan is een advies dat is opgesteld door de GGD, waarvoor zij een verkenning hebben uitgevoerd naar de meerwaarde en haalbaarheid van de Ketenaanpak voor gemeenten Olst-Wijhe en Raalte. In dit projectplan wordt omschreven wat er nodig is om deze Ketenaanpak lokaal in te richten.

BEOOGD RESULTAAT

- Vaststellen van het plan van aanpak voor het programma Gezond Opgroeien
- Starten met de voorbereiding en implementatie van de Ketenaanpak Overgewicht en Obesitas Kinderen
- Instemmen met de voorgestelde financiële dekking en verwerking hiervan in de begroting.

KADER

- Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)
- Brede SPUK GALA
- Lokaal Plan van aanpak GALA 2024-2026 Olst-Wijhe
- Integraal Zorg Akkoord (IZA)
- Sociale toekomstvisie

ARGUMENTEN

1. Stevige opgave en ambities

In het plan van aanpak voor het GALA van september 2023 zijn doelen en ambities opgenomen voor een gezonde generatie in 20240. Als gemeente Olst-Wijhe laten we hiermee zien dat de gezondheid van inwoners belangrijk vinden en dat we hierop willen investeren. Na het vaststellen van het plan van aanpak voor het GALA is de afgelopen maanden veel energie gestoken in de voorbereiding en afstemming met partners. De onderdelen die betrekking hebben op een gezonde jeugd worden uitgevoerd binnen het programma Gezond Opgroeien. Hiervoor is bijgevoegd plan van aanpak (bijlage 1) opgesteld. Door een integrale aanpak op de diverse onderdelen en het bundelen van de beschikbare middelen geven we effectiever uitvoering aan de realisatie van de geformuleerde ambities.

Sociale Toekomstvisie en Omgevingsvisie

In de sociale toekomstvisie in wording is 'goed kunnen opgroeien' één van de thema's. We willen graag dat kinderen en jongeren kansrijk en gezond opgroeien, waar bij ook aandacht is voor een gezonde leefstijl en een gezonde omgeving. Deze gezonde fysieke leefomgeving is bovendien ook onderwerp binnen de Omgevingsvisie in wording. Het Programma Gezond Opgroeien gaat onder meer uit van het gezonder maken van de omgeving, zodat gezond gedrag en een gezonde leefstijl wordt gestimuleerd. Het programma draagt dus ook bij aan de maatschappelijke resultaten in de Sociale Toekomstvisie in wording.

2. Uitvoering Brede SPUK GALA

De brede SPUK regeling voor de uitvoering van het GALA is het financiële arrangement voor de uitvoering van de onderdelen uit het GALA. De middelen zijn via de Brede SPUK beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het lokale plan van aanpak GALA. Het plan van aanpak dat nu voorligt geeft uitvoering aan de lijn gezond opgroeien door middel van een integrale aanpak op de onderdelen 'Terugdringen gezondheidsachterstanden', 'Aanpak overgewicht en obesitas', 'Opgroeien in een kansrijke omgeving', Mentale gezondheid en Leefomgeving gericht op kinderen en jongeren van 0-23 jaar. De middelen die we voor deze onderdelen ontvangen worden (deels)

ingezet voor de uitvoering van het plan van aanpak.

De onderdelen die betrekking hebben op gezond opgroeien, vragen vanwege de overeenkomsten in de aanpak om een integrale benadering. De overige onderdelen vanuit de brede SPUK die vallen onder de lijnen Gezond leven en Gezond ouder worden vragen vanzelfsprekend ook om een goede verbinding en samenwerking. Deze onderdelen hebben echter een meer onderscheidend karakter en kunnen daardoor goed afzonderlijk van elkaar worden uitgevoerd.

3. Integrale aanpak

In het plan van aanpak van het GALA is opgenomen dat we voor de lijn gezond opgroeien gaan werken volgens een integrale aanpak met behulp van de JOGG-aanpak. Olst-Wijhe is sinds mei 2023 een JOGG-gemeente. Hiermee laten we zien dat we het belangrijk vinden dat kinderen en jongeren gezond kunnen opgroeien en dat de omgeving waarin kinderen zich bewegen gezonder wordt. Een integrale aanpak heeft zowel aandacht voor collectieve preventie als voor de individuele preventie waarbij wordt ingezet op passende zorg en ondersteuning.

Programma Gezond Opgroeien

In het plan van aanpak Gezond Opgroeien (bijlage) is uitgewerkt welke concrete activiteiten, projecten en campagnes we hiervoor samen met partners de komende jaren willen organiseren. In het programmateam worden de prioriteiten en focus per jaar bepaald. Binnen het programma Gezond Opgroeien zetten we met name in op collectieve preventie. We hebben hierbij wel oog voor doelgroepen die extra aandacht nodig hebben, in het kader van het terugdringen van gezondheidsverschillen.

Ketenaanpak overgewicht kinderen

Voor kinderen die te kampen hebben met overgewicht en andere zorg gerelateerde problematiek is ook inzet nodig op passende zorg en ondersteuning. Vanuit het IZA hebben we de opdracht om voor 1 januari 2025 invulling te geven aan de Ketenaanpak overgewicht voor kinderen en obesitas. De GGD heeft in kaart gebracht wat er nodig is om te starten met deze ketenaanpak. Dit advies is als bijlage aan dit voorstel toegevoegd.

Het voorstel is om te starten met de ketenaanpak voor een periode van 2 jaar. Hiervoor dienen een projectleider en centrale zorgverlener aangesteld te worden. De kosten voor de inzet van de Centrale Zorgverlener zal deels vergoed worden vanuit de zorgverzekeraar voor de begeleiding van gezinnen. Hierdoor zullen de werkelijke kosten waarschijnlijk lager uitvallen. Voor de functie van projectleider wordt samengewerkt met Raalte en hebben we het voornemen om een gezamenlijke projectleider voor 12 uur per week aan te stellen. Het doel is dat de Ketenaanpak na 2 jaar geborgd is binnen de standard werkwijze van professionals.

In het advies worden een aantal onderwerpen benoemd waar regionaal afspraken over gemaakt moeten worden. Hierbij valt te denken aan regionale coördinatie over de vijf Ketenaanpakken, overeenstemming over aanmeldcriteria, -routes en richtlijnen, training en evaluatie en afspraken met Salland zorgverzekeraar. Primair is de ketenaanpak overgewicht echter een aanpak die lokaal moet worden geïmplementeerd. Daarom wordt geadviseerd om alvast te starten met de voorbereiding en implementatie.

De financiële consequenties voor de uitvoering van het Programma Gezond Opgroeien en de Ketenaanpak Overgewicht Kinderen zijn te vinden in de paragraaf financiële consequenties.

4. Verbinding met Sport- en beweegakkoord en combinatiefuncties

In het Sport- en beweegakkoord zijn ambities opgenomen om meer bewegen te stimuleren. Voldoende bewegen is belangrijk voor een gezonde leefstijl en daarmee ook voor het realiseren van de doelen in het GALA. De combinatiefunctionarissen hebben dan ook een belangrijke functie in de uitvoering van het Programma Gezond Opgroeien. Er worden afspraken gemaakt over de inzet en taken buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen ten behoeve van de uitvoering van het dit programma.

Het plan van aanpak voor het Programma Gezond Opgroeien is een concretisering van het door de raad vastgesteld plan van aanpak voor het GALA en is opgesteld met ondersteuning van de GGD. Het plan is gericht op de uitvoering van het GALA voor jeugd van 0-23 jaar. Bij de totstandkoming van het plan zijn partners vanuit onderwijs, welzijn en het CJG betrokken. Daarnaast is een programmateam vanuit deze partijen betrokken bij de uitvoering.

DUURZAAMHEID

Om de gezondheid van inwoners structureel te verbeteren is een lange adem nodig. Effecten op gezondheid worden pas na enkele jaren zichtbaar en dus hebben we aandacht voor de monitoring van onze inzet. We zetten in op een duurzame, meerjarige integrale aanpak. De acties en interventies die onder deze aanpak worden ingezet worden geborgd in de samenwerking met partners, zodat we deze duurzaam kunnen inzetten binnen bestaande samenwerking.

RISICO'S (financieel/juridisch)

Positieve effecten op de gezondheid worden pas na enige jaren zichtbaar in data. Inzet vraagt dan ook een lange adem en een structurele inzet. Tot en met 2026 zijn middelen beschikbaar vanuit de brede SPUK. Deze middelen zijn niet voor alle onderdelen structureel, waardoor er een financieel risico is voor de continuering en borging van de aanpak vanaf 2026. Voor de onderdelen 'Aanpak Overgewicht en Obesitas', 'Opgroeien in een kansrijke omgeving', mentale gezondheid en leefomgeving zijn de middelen in de brede SPUK beschikbaar tot en met 2025. Dit maakt ook dat de tijd voor de uitvoering relatief kort is en dat er binnen de aanpak goed aandacht moet zijn voor de borging van de activiteiten.

In 2025 wordt een evaluatiemoment ingebouwd, zodat een besluit kan worden genomen over de borging en continuering vanaf 2026.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Dekking van de kosten voor uitvoering is afkomstig uit de Brede SPUK GALA en de bestaande middelen in de begroting. Binnen deze beschikbare middelen zijn we in staat om uitvoering te geven aan het grootste deel van de ambities. Uitzondering hierop is de uitvoering van de Ketenaanpak Overgewicht voor Kinderen. De middelen die we hiervoor ontvangen vanuit de Brede SPUK zijn niet toereikend en hierin worden we slechts beperkt ondersteunt vanuit regionale IZA middelen.

De financiële consequenties worden als volgt gedekt en verwerkt in de begroting:

Onderdeel	2024	2025	2026
<i>Kosten</i>			
Coördinatie programma Gezond Opgroeien	19.400	19.400	
Uitvoering PvA Gezond Opgroeien / JOGG	10.000	10.000	10.000
Ondersteuning Gezonde School aanpak	20.000	10.000	
Ketenaanpak Overgewicht kinderen	40.000	65.000	25.000
	99.400	104.400	35.000
<i>Dekking</i>			
Brede SPUK GALA	47.149	47.149	19.860
NPO Gelden	20.000	10.000	
IZA lokale inzet ketenaanpak	20.000		
	87.149	57.149	19.860
Te dekken kosten	- 12.251	- 47.251	- 15.140
Aanwending van voorschotbedrag Transformatie Gezondheid	12.251	47.251	15.140
	0	0	0
Resterend saldo voorschotbedrag Transformatie Gezondheid	95.532	48.281	33.141

Binnen de begroting van de gemeente beschikken we nog over een voorschotbedrag welke is ontvangen in het kader van de transformatie gezondheid. Dit bedrag is onder meer bestemd voor een lokale aanpak in het kader van positieve gezondheid. Een van de doelen van het GALA is de transformatie naar gezondheid en positieve gezondheid is een rode draad in de uitvoering van het GALA. Ook vormt dit een uitgangspunt bij de begeleiding van gezinnen binnen de Ketenaanpak Overgewicht. Daarom wordt geadviseerd om dit voorschotbedrag in te zetten voor de uitvoering dit programma, zodat er geen extra budget vrijgemaakt hoeft te worden via de voorjaarsnota en de kadernota.

De omvang van het voorschotbedrag bedraagt ultimo 2023 € 107.783. Voor een totaalbedrag van € 12.251 in 2024, € 47.251 in 2025 en € 15.140 in 2026 (zie bovenstaande tabel) wordt deze balansrekening aangewend. Na deze onttrekkingen resteert een saldo van € 33.141. Ambtelijk zal worden verkend op welke wijze het resterende saldo ingezet kan worden en hier zullen we via een separaat voorstel bij et college op terugkomen.

AANPAK/UITVOERING

Vanuit de GGD is een programmacoördinator aangesteld voor de aanpak Gezond Opgroeien. De coördinator wordt ondersteunt door een programmateam. Bij de uitvoering wordt ingezet op borging van de activiteiten en interventies in bestaande structuren en samenwerking met partners.

Ten aanzien van de communicatie wordt nog een jaarkalender en communicatieplan opgesteld. Communicatie over het plan van aanpak vindt plaats rondom de activiteiten die worden georganiseerd vanuit het programma. Het plan van aanpak is ook gedeeld met onze partners die betrokken worden bij de uitvoering.

De uitvoering van het plan van aanpak wordt continue gemonitord op de voortgang van het proces. Voor de evaluatie van de aanpak op gedragsverandering en gezondheidseffecten wordt aangesloten bij de planning van de kinder- en jongerenmonitor van de GGD die eens in de vier jaar wordt afgenomen.